

Mosselbehandeling, mogelijkheden/onmogelijkheden

door Gertjan Wiegmann
medewerker Franken B.V.

Ondanks de wereldwijde ervaringen die bedrijven in de schelpdierverwerkende industrie (o.a. Franken BV) hebben opgebouwd met mechanisatieprocessen voor de verwerking van mosselen blijkt toch steeds weer dat de diverse cultuurmethodes specifieke eisen stellen aan de technische uitvoering van de te gebruiken machines.

Het is een illusie te veronderstellen dat mechanisatieprocessen voor de verwerking van mosselen gestandaardiseerd en globaal toepasbaar zijn. De diverse cultuurmethodieken die van land tot land verschillend zijn vragen derhalve speciale aandacht om het produkt goed te behandelen. Ondanks de ervaringen die Franken BV in vele jaren heeft opgebouwd, zijn er steeds weer nieuwe onvoorziene problemen die opduiken en waar oplossingen voor aangedragen dienen te worden.

Verschillende cultuurmethodes

De in ons eigen land bekende bodemcultuur-mossel heeft als kenmerk dat door de relatief langzame groei (20 tot 24 maanden), de schelp in mindere mate onderhevig is aan beschadigingen tijdens het verwerkingsproces. Dit in tegenstelling tot een touwcultuur-mossel, die in gebieden met een relatief hoge zeewater-temperatuur in korte tijd tot wasdom groeien. In landen als Indonesië en Zuid-Afrika groeien de mosselen in 10 maanden tot circa 8 centimeter en hebben een vleesgewicht variërend van 30 tot 40 procent. Het gevolg hiervan is dat de schelp zeer dun is en derhalve gemakkelijk te beschadigen tijdens de verwerking. Andere aspecten die specifieke aandacht vragen zijn de verschillende in baardgroei (bys-

us) tussen de bodemcultuur-mosselen en de touwcultuur-mossel. Door de geringe turbulentie in de Nederlandse wateren en de cultuurmethode is de baardgroei gering en niet zo krachtig geworteld als de touwcultuur-mossel. Bij touwcultuur dienen de mosselen in alle weersomstandigheden hun plekje te behouden, wat inhoudt dat de baardgroei sterk ontwikkeld is.

Dit zijn slechts enkele aspecten van de verschillende kenmerken van mosselen voortgekomen uit met name bodem- en touwcultuur. Het gaat te ver om alle andere verschillen te vermelden, die van invloed kunnen zijn op de technische uitvoering van de te gebruiken machines.

Voorkomen van beschadigingen

Het voorkomen van beschadigingen is van het allergegrootste belang, daar het percentage beschadigingen inherent is aan de te maken winst. Dit is met name het geval bij de verse mosselhandel. In de conserverindustrie, waar de mossel wordt getransformeerd tot mossel-vlees, betekent een gebroken of gescheurde schelp niet altijd dat het vlees dan ook beschadigd is. De ontwikkelingsafdeling van Franken BV heeft dan ook veel tijd geïnvesteerd in het ontwerpen van machines en het aanpassen

van standaard produktielijnen om juist de beschadigingen tot een minimum te beperken. Ondanks deze aandacht kan met niet veronderstellen dat er in zijn geheel geen beschadigingen op zullen treden. Alle mechanische processen om natuurproducten om te zetten in levensmiddelen zullen beschadigingen met zich meebrengen, doch met enige trots kunnen wij vaststellen dat wij er in zijn geslaagd om dit tot een minimum te beperken.

De concurrentie dwingt de mosselverwerkende industrie, de operationele kosten zo laag mogelijk te houden. Dit betekent veelal dat het productieproces met een minimum aan personeel uitgevoerd moet worden. Juist aan de zogenaamde inspectieband bij zowel de verse mosselhandel als in de conservenindustrie zijn operationele kosten hoog door de inzet van veel personeel.

Het is dan ook van groot belang dat de machinebouwers identificeren waar de knelpunten zijn binnen een productieproces, om door eventuele aanpassingen het personeel tot een minimum te beperken. Dit heeft al geleid tot een geheel nieuwe benadering om met name touwcultuur-mosselen te ontbaarden. Met de conventionele methode middels een standaard ontbaardmachine blijkt het netto ontbaardeffect slechts circa 40 tot 60 procent te zijn met als gevolg dat de inspectieband drukbezet is om de overige baarden uit het mosselvlies te verwijderen. Door nu de aangevoerde verse mosselen te verwarmen tot circa 60 graden Celcius alvorens ze te ontbaarden en

De verschillen in baardgroei tussen bodemcultuur-mosselen en touwcultuur-mosselen zijn groot.

de ontbaardmachine dusdanig aan te passen om de grote baardgroei te verwijderen, is het Franken gelukt om het netto ontbaardeffect op te voeren tot circa 85 procent. In een aantal conservenbedrijven heeft dit al geleid tot een reductie van circa 20 man personeel en de initiële investering werd derhalve in zeer korte tijd terugverdiend.

Advertentie

VERHOEVEN-DRUNEN BV

Grotestraat 138, 5151 BN Drunen.
Telefoon (04163) 7 23 78 SINDS 1898

MEER DAN 90 JAAR ERVARING

ONTIJZERING - ONTHARDING - GRONDBORINGEN - POMPEN